

QUI S'INVENTA UNA PREGUNTA, COMENÇA A FILOSOFAR

És sabut. Atenes, any 399 aC. El temps sagrat, que prescrivia que la ciutat havia d'estar purificada, finí quan la nau que commemorava el retorn del mític rei Teseu després de matar el Minotaure arribà al port del Pireu. Aleshores, ja podia executar-se la condemna a Sòcrates. Famós per la seva capacitat de posar en qüestió les idees dels seus conciutadans a través de la pràctica de la pregunta i del diàleg que genera, Sòcrates havia estat condemnat a mort per un tribunal popular després d'un tèrbol judici. Tot i poder escapar-se, va preferir complir el destí al que la seva estimada Atenes l'havia condemnat. Era un dia corresponent al nostre tercer dijous de novembre. El 2005, la UNESCO trià aquest dia per establir la **Jornada Mundial de la Filosofia**.

Tot i la seva abstracció, en les obres filosòfiques trobem sovint metàfores, al·legories, exemples, experiments mentals... és a dir, imatges: des del foc d'Heràclit i la caverna platònica fins al billar de Hume, el colom de Kant, el martell de Nietzsche o el rizoma de Deleuze. En la seva concreció, la imatge ha servit de trampolí, d'escala, d'agafador per al pensament abstracte.

Convençuts d'aquesta virtualitat, el 2007 el Grup de didàctica de la filosofia de la Societat Catalana de Filosofia vam idear el que batejàrem com a *fotofilosofia*: una fotografia acompanyada d'una pregunta filosòfica. No cercàvem allò d'"una imatge val més que mil paraules". Cercàvem, en canvi, que la dialèctica entre la pregunta i la fotografia servís per engegar el pensar. Per això el text havia de ser específicament una pregunta, i presentar-se separada de la fotografia. D'aquesta manera, la imatge esdevé no pas una mera il·lustració de la pregunta, sinó que ambdues s'alimenten mútuament com a contrast, subratllat, suggeriment de resposta.

L'aleshores incipient recurs *web* dels blogs, junt amb la difusió de la fotografia gràcies als mòbils, va permetre agilitzar-ne el procés de creació i alhora va facilitar que

la iniciativa s'estengués arreu de la geografia catalana: de Tàrrrega a Badalona, de la Jonquera a Gandesa, amb participants al País Valencià, les Illes i la Catalunya Nord. Fins avui, desenes de centres educatius s'han sumat a la iniciativa, com es pot comprovar al **blog de la Mostra**.

Al llarg de catorze anys s'han multiplicat milers d'*espurnes de pensament*, milers de fotofilosofies sobre les qüestions filosòfiques més variades: el moviment, el temps, la llibertat, la justícia, la realitat, el coneixement, els sistemes polítics, la utopia, el gènere, els tabús, la felicitat. Això palesa, d'una banda, una tasca il·lusionada i tenaç de renovació didàctica del professorat. I de l'altra, la consolidació en l'alumnat de la competència filosòfica de problematitzar, cabdal en la formació de l'esperit crític, així com l'apel·lació a la racionalitat, bàsica en la consolidació de les competències argumentatives.

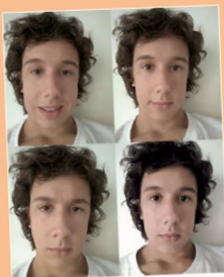
Us convido a contemplar la **Mostra d'enguany**, acte anual pioner en els celebrats al planeta amb motiu de la Jornada Mundial de la Filosofia. S'hi exposen i comenten les millors fotofilosofies. Hi descobrireu una de les millors definicions ostensives de en què consisteix el filosofar, que pot substituir amb avantatge carregoses exposicions sobre el tòpic "què és filosofia?".

També se us farà palès un efecte especial, que segurament és el mirall del que es fa en les bones classes de filosofia: l'encarnació, la incorporació, en el seu sentit més estrictament etimològic, de la filosofia en persones joves. Hi trobareu allò que alguns anomenen pomposament "grans preguntes" incardinat en el pensar dels adolescents i transformat en parla ciutadana, en pensament crític.

Tal com ensenyava el vell mestre Sòcrates, de qui recordem el moment fundacional de la filosofia cada tercer dijous de novembre, Jornada Mundial de la Filosofia. Visca la filosofia!

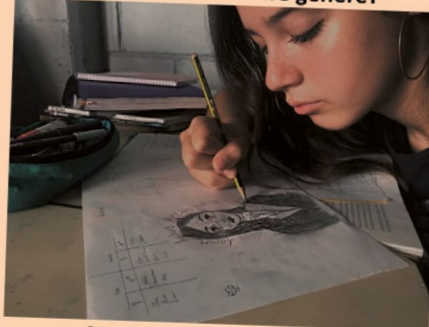
JORDI BELTRAN DEL REY
Societat Catalana de Filosofia

Sóc jo el mateix que ahir? Seré demà el mateix que avui?

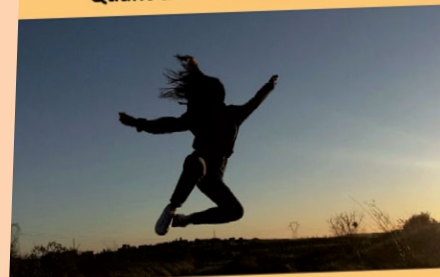
Feta per Carles Sabatè Vallès. Institut de Roquetes

Qui dibuixa el nostre gènere?

Feta per Laia Aós. Institut Fort Pius (Barcelona)

Quant dura un instant?

Feta per Vanessa Méndez. Institut Millà i Fontanals (Vilafranca del Penedès)